

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 29.09.2025 § 303

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.09.2025

§ 303

Yhteistoimintamenettelyn aloittaminen

429/01.01.03.09/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

henkilöstöjohtaja, konsernihallinnon johtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kynnäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää valtuuttaa kaupunginjohtajan käynnistämään yhteistoimintamenettelyn.

Perusteluosa

Kaupunginhallitukselle esitetään Lahden kaupungin henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn käynnistämistä osana kaupungin talouden lisäsopeutustoimia.

Kaupunginhallitus on 25.8.2025 § 263 päättänyt Lahden kaupungin vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman kehyksestä. Tilikauden alijäämän ennakoidaan olevan 33,0 miljoonaa euroa vuonna 2026, vuonna 2027 alijäämä olisi 34,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 alijäämä olisi 28,4 miljoonaa euroa. Lahden kaupungin taloustilanne on vakava eikä nykyisillä säästötoimenpiteillä tai lisätuloilla ole näköpiirissä talouden kääntymistä merkittäväällä tavalla oikeaan suuntaan.

Kuntalaki velvoittaa pitämään taloussuunnitelmakauden talouden tasapainossa. Syksyn aikana toimintaympäristöön liittyvät ennusteet ovat heikentyneet. Kaupungin talous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille TE-uudistuksen vuoksi. Lahtelaisten työttömyys on suurten kaupunkien korkein ja työttömyystilanne heikentää kaupungin verotulojen kertymistä sekä lisää työttömyydestä kaupungin maksettavaksi aiheutuvia menoja. Kaupungin verotuloarviot ovat laskeneet vuonna 2025 ja valtiovarainministeriön 22.9.2025 julkaisemaan kuntatalousohjelmaan perustuvat vuosien 2026–2028 verotuloarviot heikkenevät entisestään. Myös valtionosuusuudistuksesta saattaa tulla merkittävät leikkaukset kaupungin tuloihin.

Valtuustosopimuksessa on sitouduttu, että verotulot, maksutuotot ja valtionosuudet kattavat käyttömenot. Lisäksi valtuustosopimuksessa on todettu, että mikäli sopimuskaudella talousarvioennusteen mukainen vuosikate jää negatiiviseksi tai taseen kertyneet ylijäämät laskevat merkittävästi, toteutetaan erillisiä sopeutustoimia.

Talouden lisäsopeutustoimina taloussuunnitelmakaudella 2026–2028 voi olla erilaisten tulojen sekä verotulojen kasvattaminen, tytäryhteisöjen osinkotuottojen määrän nostaminen sekä toimintamenojen vähentäminen.

Taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä tavoitellaan tilikauden merkittävän alijäämän kääntämistä kohti tasapainoista taloutta. Lisäsopeutustoimien kokonaisvaikutuksen tulisi olla noin 31 milj. euroa. Tavoitteena olisi säästää toimintamenoista 8,3 milj. euroa, josta kohdistettaisiin 5 milj. euroa henkilöstömenoihin. Laskennallisesti tämä tarkoittaisi 100 henkilötyövuoden vähennystä.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella säädetyn lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään asiat, jotka koskevat

taloudellisista ja tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista. Edelleen 2 momentin mukaan, jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Kaupunginhallituksen esitys kaupunginvaltuustolle vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmaksi saattaa sisältää kunnan yhteistoiminnasta annetun lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Talouden lisäsopeutustarpeet edellyttävät yhteistoimintamenettelyn aloittamista. Sivistyksen palvelualue ja lukiokoulutuspalvelut rajataan yhteistoimintamenettelyn ulkopuolelle.

Mahdollisina henkilöstöön kohdistuvina sopeutustoimina voidaan hyödyntää tehtävien ja toimintojen uudelleenorganisointia, tehtäväkuvien muutoksia, eläköitymisiä, tehtävien tai virkojen täyttämättä jättämisiä, tehtävien ja palvelujen karsintaa tai supistamista, määräaikaisten palvelussuhteiden vähentämistä, prosessien digitalisointia, palveluiden ulkoistamista sekä osa-aikaistamista ja irtisanomisia. Yhteistoimintamenettelyllä tähdättäisiin pysyväisluonteisten kustannussäästöjen muodostumiseen, minkä vuoksi ei harkita lomautuksia. Mahdolliset henkilöstöön kohdistettavat toimenpiteet toteutettaisiin vuoden 2026 aikana.

Työnantajan edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa toimivat kaupunginjohtaja, henkilöstöjohtaja/konsernihallinnon johtaja, kaupunkikehitysjohtaja ja elinvoimajohtaja sekä henkilöstöpalveluiden asiantuntijoita, jotka henkilöstöjohtaja nimeää.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 29.09.2025 § 303

Yhteistoimintamenettelyn lopputulos viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle prosessin päätyttyä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: valmistelija